N°. 367. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
... dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZONDAG 30, MAANDAG 31 JULIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten: M. Schooneveld en Zoon, Beursstraat, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50
Voor de overige steden des Rijks 5.50

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 30, Ned. Cour.

Landrente.

VII.

Het doel, dat men door het nieuw stelsel van landrente in de N. W. Provinciën wilde bereiken was:

1o. vaststelling van eenen, voor een bepaald aantal jaren, onveranderlijken aanslag in de landrente tot een matig, billijk en evenredig bedrag;

2o. erkenning en verzekening van particulier landbezit;

3o. bescherming en instandhouding der gemeente vereenigingen.

Wij kunnen hier natuurlijk in geene bijzonderheden komen, en vermelden alleen, dat de brief van Directeuren aan den Gouverneur-Generaal in Rade (I pag. 855), waarvan wij vroeger reeds gesproken hebben, een historisch overzigt geeft, en wel afzonderlijk voor elk district, van al wat gedaan is en van de verkregen resultaten; terwijl de wijze van uitvoering het beste bekend wordt, uit de verklaringen van Mr. R. M. Bird (5578—5692), die het geheele plan ontworpen en de uitvoering bestuurd heeft, van het begin in 1828 af, tot aan den afloop der werkzaamheden in 1842. Ten einde eenig denkbeeld te geven van dit reuzenwerk, is het genoeg te vermelden, dat eene landstreek die 80,883 steden en dorpen bevat en eene oppervlakte heeft van 23,070,858 Engelsche acres, geheel is opgemeten, en wel elk veld afzonderlijk; dat ook elk veld op zich zelf voor de landrente is aangeslagen, met vermelding der regten van elken landbezitter en van elken landgebruiker en dat de kosten van opmeting en aanslag bijna zeven millioen gulden hebben bedragen. (6287 en Lords third report pag. 147).

De onderwerpen, die het plan omvatte, waren:

1o. herziening van den aanslag;

2o. betere indeeling der termijnen van betaling;

3o. afbakening der grenzen van de grondbezittingen en van de dorpen;

4o. verbetering der wijze van rekeninghouden door de dorpsschrijvers (Tehsildars) en inrigting van hunne registers;

5o. vorming van een fonds tot verbetering der wegen;

6o. vaststelling eener bijdrage voor de kosten der dorpspolitie;

7o. opneming in den aanslag voor de landrente van alle gronden, waarvan het bij de opmeting bleek, dat zij zonder titel vrijstelling genoten;

8o. opheffing of beperking van de talookas of groote grondbezittingen;

9o. afbakening der onderdeelen van elk dorp; vermelding en zorg voor de handhaving van alle bestaande regten; en registratie van alle nieuwe regten naarmate zij ontstaan.

Het laatste onderwerp was zeker een der belangrijkste, maar tevens het moeijelijkste, en vorderde het naauwkeurigste onderzoek; al moge toch het landbezit, volgens Hindooregt op één beginsel rusten, bijna in elk dorp vindt men verschillende omstandigheden, en gewijzigde toepassing. Hier kwam dus eene bepaalde kennis te pas, en dan voorwaar was in geheel Britsch-Indie daartoe niemand beter geschikt dan de heer Bird, die vroeger, in regterlijke betrekking, zestien jaren lang het landbezit tot een bepaald punt van onderzoek gemaakt had; omdat hij als regter de ondervinding had verkregen, dat de verachterende toestand der bevolking en de gedurig verminderende opbrengst der landrente, bovenal moesten geweten worden aan den strijd tusschen de wettelijke voorschriften en de gewoonten en gebruiken der bevolking (*adat*) in zakelijke regten.

In het door hem als eerste lid van het hoogste financieel collegie in 1842 uitgebragt rapport, beschrijft hij den maatregel aldus: „Volledige staten zijn er gemaakt van de bezittingen, regten en verpligtingen van alle „de leden der landbouw-gemeenschap, die individueel „bezitters (1) zijn, waardoor het nu mogelijk is elk lid „der gemeenschap, die het door hem verschuldigde „niet betaalt, te vervolgen, zonder benadeeling van hen „die er onschuldig aan zijn: ook zijn er voorzorgen „genomen om die staten steeds te doen bijhouden, door „eene gewijzigde inrigting der inlandsche dorps- en land„rente-rekening, die, behoorlijk nagegaan en gehand„haafd, ten allen tijde de vereischte inlichting kan ver„schaffen."

In de N. W. provincien zijn de gronden, *even als op Java*, meestal *of* een gemeenschappelijk bezit, in gelijke of ongelijke aandeelen, en dus *zemindary* landbezit, *of* een individueel bezit met gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, dus putteedance of *village* landbezit.

In de N. W. provincien is, *even als op Java*, het *zemindary* landbezit van veel vroegeren oorsprong dan in Bengalen, waar het dagteekent van 1793, en waar de aandeelhouders vereenigd zijn *door gemeenschappelijke afstamming*. In de N. W. provincien daarentegen zijn de aandeelhouders, *even als op Java*, heden ten dage meer vereenigd *door gemeenschappelijke regten en verpligtingen*, dan door gemeenschappelijke afstamming; hoewel zij waarschijnlijk uit eenen stam zijn voortgesproten, en nu gezamenlijk bezitten, wat vroeger de bezitting van een enkelen was. Daar verkiezen zij, *even als op Java*, uit hun midden een hoofd, die door het Gouvernement beschouwd wordt, als verantwoordelijk voor de verschuldigde landrente.

Onder het village landbezit wordt in de N. W. provincien, *even als op Java*, ééne bezitting in onderdeelen gesplitst, en de aandeelen in de zuivere winst worden vervangen door evenredige aandeelen in den grond, die ieder voor zich zelven bebouwt, onder verpligting om, door tusschenkomst van den ontvanger of soms van het dorpshoofd, zooveel landrente te betalen, als zij bij onderlinge schikking overeengekomen zijn, dat van elk aandeel in den grond verschuldigd is.

Bij de opmeting in de N. W. provincien is gebleken, dat daar, *even als op Java*, de bezitters van een onderdeel der geheele bezitting, hoewel landbouwers, slechts zelden hunne geheele bezitting zelf bebouwen. Een gedeelte, somtijds genoeg ter voldoening der landrente, die zij voor hun geheel aandeel verschuldigd zijn, wordt door hen voor één of meerdere jaren verhuurd tegen betaling eener hoogere rente. Hetgeen er overblijft wordt dan door de bezitters in werkelijkheid gebruikt vrij van landrente. De bezitters van deze inderdaad rentvrije landen zijn de *dorpszemindars*: de huurders bij het jaar zijn de *pyecanstryots*: de huurders voor langeren of onbepaalden tijd op huurceel zijn de *ryots*.

Het blijkt hieruit, dat er twee verschillende regten bestaan, beide in verband met het bezit van land:

1°. Het regt van den gebruiker (the occupier) of het regt om het land te bebouwen, mits betalende de rente door den bezitter bedongen;

2°. Het regt van den bezitter, n. l. de aanspraak op de rente van den gebruiker bedongen, die echter bij verkoop van de gronden wegens achterstallige landrente aan den Staat verschuldigd, vermindert met het bedrag der daarop staande landrente.

Deze regten, hoe eenvoudig ook als men alleen let op de verpligtingen jegens het Gouvernement, kunnen in betrekking tot de bevolking onderling, door gedurige verdeeling, tengevolge van erfregt of verkoop, zeer ingewikkeld worden, en allerlei vormen aannemen.

Hoe is het dan mogelijk geweest, in de N. W. provincien niet alleen zonder tegenkanting, maar zelfs met den meesten bijval der bevolking, een algemeen stelsel in te voeren, zal men vragen?

Het antwoord is zeer gemakkelijk: de geheele leiding der zaak was opgedragen aan iemand, die het landbezit in alle zijne eigenaardigheden en vormen grondig kende, en die dus de algemeene beginselen met billijkheid op elk bijzonder geval wist toe te passen. Hoe hij daarmede te werk ging? Zijne eigene woorden zijn de beste toelichting. „Er zijn vele bijzondere wijzen van landbezit," verklaarde de heer Bird in antwoord op vraag 5636 „maar zij berusten grootendeels alle op „één beginsel. In alle die verschillende gevallen namen „wij het landbezit op, zóó als wij het vonden. Wij plaatsten „het nimmer op een Procustes bed, om het eene uit te „rekken en het andere ineen te schroeven; maar wij „namen het landbezit in ieder dorp, zóó als wij het „vonden, aan de bevolking het regt toekennende, om „haar bestuur en dorpshuishouding naar eigen goed„vinden in te rigten, zooodat ieder dorp zijn eigen „stelsel kan hebben."

Op de vraag 5637, of er groot bezwaar zou zijn tegen de invoering van een dergelijk stelsel van landrente in Bombay, antwoordt hij: „Naar mijn inzien, „geenszins; mits de bevolking behoorlijk geraadpleegd „werd over de schikkingen. Het nalaten daarvan schijnt „mij toe de algemeene dwaling geweest te zijn; overal „waar men gedwaald heeft, is het geweest, omdat aan „de bevolking een van elders afkomstig stelsel opge„drongen werd, zonder behoorlijk acht te geven op „hare vooroordeelen, gevoelens en wenschen, terwijl „haar eigen stelsel van landbezit omvergeworpen werd. „Ware ik tien jaren jonger: ik zou niet aarzelen, de „taak op mij te nemen."

Wij vragen: indien de heer BIRD, de bij uitnemendheid zaakkundige, geen bezwaar zag tegen de invoering van het N. W. stelsel in Bombay, waar vrij algemeen het ryotwarstelsel bestaat, wat zou beletten, om op Java, waar, met uitzondering der Soendahlanden, het stelsel geheel gelijkvormig is aan hetgeen in de N. W. provinciën van kracht is, — wat zou beletten om op Java het N. W. stelsel in te voeren? Ons antwoord is: alleen dit eene, dat men het nog niet eens is over de beginselen. Het Britsch stelsel van landrente verschilt in beginsel geheel en al van het inlandsch of Hindoostelsel. Volgens het laatste is de landrente een bepaald gedeelte van den oogst, volgens het eerste een bepaald gedeelte der rente, dat is van de zuivere opbrengst, na aftrek van alle onkosten van landhuur, arbeid, belasting enz. Het Britsch beginsel geeft vooruitgang en ontwikkeling, het inlandsch beginsel is stilstand en alleen voorziening in volstrekte behoefte. Het Britsch beginsel heeft eene wonderbare kracht tot vermeerdering van productie en uitbreiding van cultuur. Onder het inlandsch beginsel blijven uitgestrekte bebouwbare gronden woest liggen; omdat zij niet vruchtbaar genoeg zijn, tot goedmaking der kosten van bebouwing, zoo lang, als landrente, een bepaald aandeel van den oogst moet opgebragt worden.

Waarom zal men dan aarzelen, om, ook op Java, het Britsch beginsel aan te nemen, en als landrente, te heffen een bepaald gedeelte der zuivere rente? Te minder reden schijnt er voor te bestaan, omdat toch reeds lang van het zuivere stelsel is afgeweken, door de landrente in geld en niet in producten te heffen.

Waarom zal men ook niet op Java een vasten regel stellen? In Britsch-Indië mag de landrente twee derden van de zuivere rente niet te boven gaan.

Waarom zal men ook niet op Java de landrente voor een bepaald getal jaren onveranderlijk vaststellen? In Britsch-Indië is de regel: onveranderlijkheid gedurende 30 jaren.

Waarom zal men ook niet op Java de regten der landbezitters in de dorpsboeken omschrijven en daardoor verzekeren? In Britsch-Indië is het landbezit daardoor verhandelbaar geworden, heeft een bepaalden marktprijs verkregen, en is ieder landbezitter, hoe klein zijn stukje grond ook moge zijn, in zeker opzigt, een kapitalist geworden.

---

(1) Het karakteristieke van elk stelsel wordt door de Compagnie aldus gekenschetst: zemindary landbezit als er meerdere bezitters zijn is *bebouwing gezamenlijk en voor gemeene rekening*: village landbezit is *bebouwing individueel met gezamenlijke verantwoordelijkheid*; ryotwar landbezit is, *bebouwing individueel zonder eenig gemeenschappelijk belang of verantwoordelijkheid*. (Lords third report, pag. 144). Men zal nu begrijpen hoe wij vroeger hebben kunnen spreken van de drie soorten van landbezit als op Java bestaande: *als er gemeente gronden zijn dus is het altijd zemindary landbezit*.

Waarom zal men ook niet op Java een stelsel invoeren, dat de gemeentelijke verantwoordelijkheid in stand houdt, de gebruiken en instellingen der inlanders eerbiedigt, en de gemeentelijke vereeniging op Java nog meer kan versterken dan in Britsch-Indie? Daar toch kan ieder die aandeel heeft in eene gemeenschappelijke bezitting, en ieder die individueel landbezit heeft, maar waarop gemeenschappelijke verantwoordelijkheid rust, verdeeling vorderen, en elk stukje grond wordt dan uitsluitend verantwoordelijk voor de en op gevestigde landrente. Dat wettelijk voorschrift bestaat sedert 1803, en heeft, wij erkennen het, ook in de Noord-Westelijke provincien, aanleiding gegeven tot het uiteengaan van vele gemeente-vereenigingen. Om dit voor te komen is bepaald, dat de medebezitters, de voorkeur hebben, om het aandeel van hem, die scheiden wil, over te nemen; maar de kracht van dat welgemeende voorschrift is grootendeels weggenomen door gefingeerde hypothecaire verbanden; ook dat misbruik kan voorgekomen worden door het bepalen eener vaste som, bijv. eenige malen de landrente, tegen betaling waarvan de medebezitters de voorkeur hebben, om den grond over te nemen (I, pag. 910, § 484).

Waarom zal men ook niet op Java de regten en verpligtingen der bezitters en der gebruikers van den grond in de dorpsboeken omschrijven en de registers bijhouden? In Britsch-Indië is het daardoor gemakkelijk geworden, om alle bijzonderheden van elke landbezitting te veeifiëren; en dáár verre het grootste deel der twistgedingen in verband staat met landbezit, maken die registers de regtsbedeeling eenvoudig, zeker en onkostbaar. (Lords third report, pag. 146.)

Waarom zal men ook niet op Java invoeren een stelsel, dat aan de Regering zekerheid geeft voor de betaling der landrente? In Britsch-Indië heeft de ondervinding geleerd, dat, wanneer de aanslag matig is, maar de invordering met strengheid geschiedt, het behoorlijk inkomen der landrente verzekerd is, omdat de bezitter, een winstgevend aandeel in het land hebbende, dat gemakkelijk en juist gekend kan worden, in geval van nooddwang, geld kan leenen op voldoende zekerheid, of, des noods, verkoopen. De oogst moge tegenvallen, in doorslag regelt zich dit van zelf, de betere jaren vergoeden hetgeen in de slechtere te kort komt. (Lords third report, pag. 147.)

Waarom zal men ook niet op Java invoeren een stelsel van landrente, dat behoefte aan kennis doet gevoelen, en meer dan iets anders de verspreiding van onderwijs bevordert? In Britsch-Indië kan ieder de registers van landbezit inzien; natuurlijk kan alleen door hen, die lezen en schrijven kunnen, daarvan een nuttig gebruik gemaakt worden. De bevolking leerde het hooge nut van kennis inzien, de wensch, om die te verkrijgen, ten minste zooveel als noodig was, om zekerheid aangaande hunne regten te hebben, openbaarde zich algemeen. Die prikkel ontbrak in Laag-Bengalen, waar de regten der bebouwers van den grond waren vernietigd, door den eeuwigdurenden aanslag van lord CORNWALLIS; maar in de noord-westelijke provinciën ontwaakte de bevolking en eischte onderwijs, terwijl in andere deelen van Indië al de invloed der Regering niet voldoende was, om de aanneming van onderwijs te verzekeren. Het was eene wonderschoone gelegenheid, en zij is niet verwaarloosd. In de allerlaatste jaren heeft de Regering aan de wenschen en behoefte der bevolking in dit opzigt trachten te voldoen, en de bevolking heeft die pogingen ondersteund, door er met ijver gebruik van te maken. (Lords third report, pag. 170.)

Waarom zal men ook niet op Java een stelsel invoeren, waarbij de regten van allen, van landbezitters zoowel als van huurders, erkend, omschreven door registratie en daaruit voortvloeijende eenvoudige en onkostbare regtsbedeeling, tegen willekeur beschermd worden? Zal art. 58 van het Reglement op het beleid der Regering geen nudum praeceptum blijven; is het een stellig voornemen, om een einde te maken aan zoo vele, ook door de Regering niet ontkende misbruiken: de invoering van een stelsel van landrente, dat de op den grond rustende regten en verpligtingen van allen, ook aan allen kan doen kennen, schijnt het eenige zekere middel, om de inlandsche bevolking tegen willekeur te beschermen.

Zal de Regering afwijzen wat door ondervinding gebleken is goed te zijn, omdat het niet van haar, maar van het Britsch bestuur is uitgegaan? Zal zij weigeren gebruik te maken van het licht door anderen ontstoken? Zal zij de meer juiste begrippen omtrent Indisch landbezit volgens de Hindoowet, zonder naauwkeurig onderzoek, Wij kunnen, wij mogen het niet gelooven; integendeel, wij zijn overtuigt dat de Regering, die dan toch verlangt dat er vaste en billijke grondslagen voor de landrente gesteld worden, alle moeite zal doen om de beginselen te leeren kennen, waarop die grondslagen moeten steunen. Wij zijn overtuigd, dat de Regering geen last zal geven om met de opmeting en classificatie der gronden te beginnen, vóór dat zij zelve weet *wat* opgemeten en *hoe* geclassificeerd moet worden; wij zijn overtuigd dat de Regering vóór dat zij last geeft om met de uitvoering te beginnen, een plan zal ontwerpen, dat bij die uitvoering gevolgd moet worden. Bedriegen wij ons niet in die onderstelling, dan achten wij het zeker, dat de Regering zich bekend zal maken met de Instructie voor de ambtenaren belast met de opmeting en aanslag in de N. W. provincien (2); daarin zal zij van stap tot stap den weg leeren kennen, die gevolgd moet worden om, ook aan de Javasche bevolking, alle die voordeelen, aan de schatkist die zekerheid te bezorgen, die in de N. W. provincien het gevolg zijn geweest van het nieuwe stelsel van landrente.

(2) Directions to the Revenue Settlement Officers enz.

Het »gesloten aantal stemmen«, dat sedert de April-beweging tot steun van het tegenwoordig Ministerie strekt, schijnt ongeduldig te worden over den duur der discussiën, betreffende het Reglement op het beleid der Regering in Neêrlandsch-Indië.

Het is zeer begrijpelijk. Zich geroepen achtende, naar het schijnt, om aan te nemen al wat van de Regering komt, en af te stemmen wat van eene andere zijde, hoe rationeel ook, mogt worden voorgedragen, — zou dat gedeelte der Kamer er zelfs misschien geen bezwaar in zien, om over het Reglement (*de Grondwet voor Indië*) en bloc te stemmen, of, ten einde dan toch de statigheid naar buiten te handhaven, bij wege van 134 flinke hamerslagen van den Voorzitter. Bij goed doorwerken kan, het is waar, zoo iets in één dag zeer wel afloopen, de eindstemming over de wet in cluis. Is er ook iets dat meer geschikt is, om ergerlijke verveling te veroorzaken, dan personen als ROCHUSSEN, THORBECKE, BAUD, VAN HOËVELL en de Minister van Koloniën te hooren debatteren, over regerings-beginselen van Ned. Indië; over de zamenstelling van de regering aldaar; over de bevoegdheden en de pligten dier regering; over cultuurstelsel, belasting-heffing, landrenten, heeren-diensten, ontginningen, onderwijs, regt tot politieke uitzettingen, evangelisatie, emancipatie, en nog zoo vele andere hoogst belangrijke en teedere onderwerpen, als bij dit Reglement, uit den aard der zaak, elk oogenblik ter sprake komen? Wat zijn dat voor discussiën voor *deze* Kamer? Wat hebben de kiezers van 1853, waaraan het »aaneengesloten aantal stemmen« der »tegenovergestelde rigting« alsnog zijn mandaat ontleent, wat hebben die aan dergelijke debat en Waartoe ook een nieuw onderzoek in de afdeelingen? Bij de behandeling en beraadslaging over de wet op de kerkgenootschappen, toen het slechts één enkel beginsel gold: *toen* was het iets anders.

Over de algemeene strekking en over de 14 artikelen werd beraadslaagd van 12 tot 25 Augustus: zegge *dertien dagen*. Niemand bleef achter om van blakenden ijver blijk te geven, en om van zijnen kant dat groote »nationaal protest in wettelijken vorm« te bekrachtigen vermengd als het was met bitterheden voor andersdenkenden, en opgesmukt tegelijk met hatelijkheden en insinuatiën tegen het afgetreden bewind. Alleen over de algemeene strekking van dat *ééne zoogenaamde beginsel van Staatstoezigt op de kerkgenootschappen*, werden een-en-zeventig redevoeringen uitgesproken, behalve de incidenten, motiën van orde en woordenwisselingen, en over de 14 artikelen (het klokgelui en trompetgeschal daaronder begrepen) daverden in 's lands raadzaal niet minder dan *honderd acht-en-negentig* redevoeringen, behalve het klein geschut!

Zoo ook de wet op het Armbestuur, waarover, volgens de minutieuse berekening van het lid DONKER, waarvoor de Natie hem ten eeuwigen dage dank zal weten, meer dan *drie honderd* rede- en woordvoeringen (!) werden uitgesproken. Ziet, dat zijn nog wetten, uit welker discussiën heeren diakenen, kerkvoogden en de geestelijkheid in 't algemeen kunnen zien hoe bijv. graaf van Heiden, hoe Mrs. Oosting en Vening, Dirks en Engelen, van Lennep en de Kempenaer, van Rappard en Donker, van Foreest, Taets en Hoffman, Wintgens en Hoekwater, Baud en Sander, van der Poel en Boeije, door woord of stem de blijken gaven van hunne habiliteit in de deelneming aan kerkelijke conciliën, en hoe de negen anti-revolutionnairen, tusschen lucht en water zwevende, betoogden, dat ze alles *afkeurden*, en tot bevestiging van dat betoog, er hunne *goedkeurende* stem aan gaven. *Toen* was men niet ongeduldig; *toen* werden er geene motiën van orde gedaan, om de discussiën te smooren; *toen* trad de Regering niet op, even als bij het voorstel der negen leden, om der Kamer te beduiden dat het nu toch eindelijk lang genoeg geduurd had; *toen* hadden er geene stemmingen plaats over de vraag of een spreker, wien zelfs bijv. om opheldering *gevraagd* was, ten derden male het woord mogt voeren; *toen* stemde niet de eigen *vrager* om ophelderingen *tegen* het geven van het antwoord; maar was en bleef alles aan 't beleid van den Voorzitter overgelaten. *Toen* wenschte men geene avondzittingen. Neen, niets van dat alles. Alleen over de veertien artikelen der wet op de kerkgenootschappen, vloeisels van een en hetzelfde beginsel, wer... wij straks reeds zeiden, honderd acht en ... rede- en woordvoeringen uitgesproken over een... gevestigde R. C. Hiërarchie, en over eene wo... de Regering genoemd, »een glas water«, waarin ... hand nog eene spons werd gedoopt, zoodat to... het water werd opgeslurpt en er alzoo evenveel ov... als van de daden van het ministerie »burgerzin« ... den heer GROEN bij zijne interpellatie in 1849 ... gereduceerd: »*niets! niets! niets!*«

Thans geldt het echter de hoogste belangen van ... dat wil zeggen, de teederste vraagstukken tegelijk ... het Moederland. *Thans* geldt het bezittingen, ... genoemd de parel aan de kroon van Nederland; ... betreft het beginselen en maatregelen, waarmed... derland's financiewezen, handel en scheepvaart ... naauwst verknocht zijn; *thans* raakt het eene wet ... voor koloniën, sedert jaren de bronader voor vol... vaart in Nederland, en die men niet oneigen... »de moeder van het moederland« zou kunnen no... *thans* geldt het 't lot van twintig millioen mens... wier vatbaarheid voor beschaving, wier werkzaam... rustigen aanleg en vernuft, de bewondering van ... vergt; *thans* geldt het bezittingen, wier delfstoffe... rijkdom eenmaal misschien het onder schulden ge... moederland, meer nog dan thans, de hand zal bi... om bij de 240 millioen directe voordeelen van 1830 ... afgeworpen, nieuwe millioenen en nieuwe indirecte ... te voegen, — kortom: *thans*, nu het zulke bel... betreft, zien wij, dat de April-mannen niet op ... plaats zijn. Zij zijn gejaagd; zij willen naar hu... willen onophoudelijk den hamerslag des Voor... vernemen; zij willen nog een paar avonden des ... met gazlicht werken, om welligt den weinigen spr... die althans nog eenig nieuw licht over de ve... geenerlei staat van wijzen gebragte, belangrijke v... stukken kunnen verspreiden, lust en moed te ben... na eene vermoeijende dagzitting, onder eene atmos... van tachtig graden, des avonds hunne discours... amendementen voor te dragen. Met geforceerde ... schen willen zij, naar het schijnt, het Reglem... door slepen. Geen der leden, die zich zoo dapp... de bisschops- en armenwet geweerd hebben, tre... onder de sprekers aan! Wat hebben ook de K... de verhouding tusschen Kerk en Staat en het ... stands-domicilie, en het Staatsalvermogen en de ... légale enz. enz., wat heeft dat alles gemeen me... en suiker, met de Handelmaatschappij en het ... stelsel, met Biliton en Borneo? — Daarvoor ... hebben de kiezers van 1853 geen lastbrief geg... daarom *zwijgen* de toenmalige *sprekers* en zou... gaarne de weinige deskundige sprekers het zwij... leggen!

Die toeleg zal evenwel, hopen wij, niet gel... en de aandacht der Natie zij, reeds door dezen ... wenk, op deze zonderlinge gedragslijn gevestigd.

Wij hopen, dat de weinigen, door wier uit... talent, hoe meer de discussiën vorderen, des te ... lijker wordt aangetoond, dat thans, ten gevolg... doordrijving voor Indië vraagstukken worden ... die voor beslissing nog niet rijp zijn, zich do... gedragslijn niet zullen laten afschrikken. Tot he... toe, moet, voor latere dagen, het *Bijblad* ... *Staats-Courant* kunnen constateren, dat tegenover ... phrases en het overwigt van een »aaneengesloten ... stemmen« telkens gesteld is de rede, het argum... het bewijs. Dan zal de toekomst dáár zijn, om ... tuigen aan welke zijde de kennis en het regt ... weest.

Het is waar: de discussien duren reeds 11 ... maar het is niet minder waar, dat het hier ... *Grondwet voor Neêrlandsch Indië*, en dat elk der ... artikelen, waaruit zij bestaat, als het ware een ... gewigtige beginselen bevat, die, in den onrijpen ... van onderzoek, waarin zij *voor de Kamer* verke... een boekdeel beschouwingen opleveren.

Elk volksvertegenwoordiger, wiens studiën en ... hem daartoe roepen, volbrenge dan, met onverd... ijver, tot het laatste artikel zijn pligt: Moederla... koloniën zullen hem daarvoor dank weten. W... Kamer, het volbrengen van dien pligt belem... wil de Regering, om toch maar gereed te komen ... de hand werken: het zal voor beider rekening ...

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De berigten van heden zijn van zeer weinig ... Alleen uit Spanje zijn geruststellende berigten ... Volgens de gisteren medegedeelde telegrafische dep... Madrid rustig en zou de Koningin, die zich nog ... haar paleis bevindt, dat door eenige getrouwe... omringd is, in overleg met Espartero zijn ge... geheel in overeenstemming met hem handelen. ... overige gedeelten van het land begint de rust zich ... stellen. De komst van generaal Concha te Barce...

de rust aldaar doen toenemen. Espartero wordt den 28sten te Madrid verwacht.

De berigten van het oorlogstooneel zijn van alle belang ontbloot. Gisteren deelden wij per telegraaf mede, dat de Turksche en Russische strijdmagt aan den Donau slechts een half uur van elkander verwijderd waren. Eene telegrafische depêche over Weenen van gisteren deelt mede, dat de beide partijen hunne vorige stelling hebben hernomen. Is dit het geval, dan is er wel vooreerst nog niets belangrijks te verwachten.

Men maakt allerlei gissingen omtrent de aankomst van den schout-bij-nacht Corry te Hamburg, hetzij als zieke, hetzij als gewonde. Eene nieuwe depêche meldt, dat die hoofdofficier zijn bevel heeft nedergelegd en naar Engeland terugkeert. Indien hij in een dezer dagen geleverd gevecht gewond was geworden, dan zou men er wel iets van vernomen hebben.

De geruchten omtrent het binnenrukken der Oostenrijkers in de Vorstendommen duren voort. Het is evenwel een feit, dat nog geen enkel Oostenrijker de grenzen is overgetrokken. Intusschen is het zeker, dat Oostenrijk vroeger of later die landen zal bezetten. De beweging der troepen, die in de laatste dagen heeft plaats gehad, schijnt intusschen veeleer aan te duiden, dat de Oostenrijkers het eerst Moldavie zullen binnentrekken en niet Wallachije, zoo als tot nu toe het geval scheen te zullen zijn. De houding van Pruissen is sedert de ontvangst van het antwoord van den Czaar meer en meer Russischgezind. Men wil zelfs, dat er eenig verschil tusschen de hoven van Weenen en Berlijn bestaat over de strekking en de kracht van het tractaat van 20 April. Men voegt er zelfs bij, dat het niet onwaarschijnlijk is, dat Pruissen zijn gezant bij de Conferentie te Weenen niet zal toestaan deel te nemen aan de kennisneming van het antwoord van Frankrijk en Engeland over het antwoord van den Czaar op de sommatie der Duitsche mogendheden. Oostenrijk schijnt intusschen vast besloten, om de houding der Westersche mogendheden te ondersteunen, ofschoon het niet tot zulke krachtige maatregelen overgaat als die beide mogendheden.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN ZATURDAG, 29 JULIJ.

Is ingekomen eene missive van den Min. van Financien, ten geleide van de algemeene rekening van ontvangsten en uitgaven over de dienst van 1854. — In handen eener commissie, bestaande uit de heeren van Nispen, van Goltstein, [illegible], Gevers van Endegeest en Thorbecke.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over het ontwerp tot vaststelling van het reglement op het beleid der Regering in Ned. Indie.

Art. 60. De heer SLOET TOT OLDHUIS vraagt het woord.

De heer VAN HOËVELL stelt als motie van orde voor om dit art. te behandelen na art. 70, even als dit met art. 55 het geval is geweest, omdat ook hier van inlandsche hoofden gesproken wordt en die quaestie eerst voor goed bij art. 70 te pas komt. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

Art. 61 wordt zonder beraadslaging aangenomen.

Art. 62 luidt aldus: „De Gouv.-Gen. zorgt, dat overal waar de landrente geheven wordt volgens den gemeentelijken of dorpsaanslag, met daarmede worde voortgegaan, en dat, binnen een door den Koning te bepalen tijd, billijke grondslagen voor dien aanslag worden vastgesteld.

„In het verslag, bedoeld bij het 1e lid van art. 60 der Grondwet, wordt jaarlijks opgave gedaan van de maatregelen, door den Gouv.-Gen., naar aanleiding van dit artikel, genomen.”

De heer VAN HOËVELL zegt, dat dit artikel in strijd is met het geheele stelsel der wet, dat medebrengt om de belastingen bij deze wet niet voor vast te regelen, blijkens art. 61 bepalende dat de Gouv.-Gen zorgt, dat in Ned. Indie geene belastingen geheven worden dan die bij algemeene verordeningen zijn bepaald. Alleen dus omtrent de landrente wordt eene uitzondering gemaakt. Ook de overige belastingen zijn productief en gewigtig; dus dat is geene reden, om, bij uitzondering, deze belasting in de wet op te nemen. Zou het niet veeleer zijn, omdat men, bij het groot verschil van gevoelen over deze heffing en vooral of zij individueel of gemeentelijk moet omgeslagen worden, bij deze gelegenheid de quaestie wil uitmaken.

De heer SLOET zegt, dat niets gemakkelijker is dan eene belasting te heffen zonder grondslag, te meer in eene Oostersche maatschappij. Algemeen wordt erkend, dat de heffing der landrente geheel willekeurig geschiedt, en dat die willekeurige opdrijving eene der oorzaken is van de periodieke rampen die den Javaan getroffen hebben. Z. i. kunnen landrenten alleen duurzaam geheven worden door middel van een kadaster. Anders zoekt men te vergeefs naar billijke grondslagen. Hij weet dat tegen het kadastreren vele bezwaren gemaakt worden, maar hij toont ook aan, met het gevoelen van anderen, dat in de schildering dier bezwaren, overdrijving of onjuistheid blijkbaar is. Hij stelt naar aanleiding daarvan het volgende amend. voor in al. 1, om achter de woorden «billijke grondslagen» te stellen «volgens eene te houden kadastrering.»

De heer ROCHUSSEN releveert de strekking der beide redevoeringen. Zij komen overeen met de uiteenzetting van de Engelsche enquête, waarover in het dagblad „*de Grondwet*” eenige artikelen voorkwamen. De schrijver heeft zich blijkbaar veel moeite gegeven en onderzoekingen gedaan; maar Spr. kan niet zeggen, dat hij de gevolgtrekking van den schrijver deelt. Spr. redenering komt hierop neder: De kadastrering is, behalve hoogst kostbaar en van langen duur, schadelijk en geeft aanleiding tot groote verwarring; het maakt inbreuk op oude voorvaderlijke gebruiken en eigendomsregten, hetgeen hij staaft door een historisch overzigt van hetgeen te dien aanzien in Bengalen heeft plaats gehad.

„Nu is de vraag of dit op Java wenschelijk zou zijn, en dat wordt onderzocht, of liever meer nog de wijze waarop geheven zal worden. Overigens is men het in Britsch Indie nog niet eens, of men het stelsel, dat op het noord-westelijk gedeelte van Bengalen wordt toegepast, op geheel Britsch-Indie zou willen toepassen. Hij staaft dit met eenige antwoorden op de vragen in de Britsche commissie van enquête gedaan. De landbouwende bevolking wordt gedrukt en is het slagtoffer van bankiers, die ten koste dier bevolking, schatten verzamelen. Het gevolg van kadastrering is ook niet, dat er geen woeste gronden meer zullen zijn, zoo als men beweerd heeft. Ook hij verlangt een ernstig onderzoek en wil nooit meer landrente dan $\frac{1}{5}$. Meer kan de Javaan niet betalen.

De heer MACKAY stelt daarop, nadat nog de heeren van Bosse, Sloet, Thorbecke, van Nispen, v. Goltstein, en de Man, het woord gevoerd hadden, eene nieuwe tweede alinea voor, van den volgenden inhoud: „Binnen een door den Koning te bepalen tijd, worden de grondslagen voor den aanslag bij algemeene *verordening* vastgesteld.”

De heer ROCHUSSEN beantwoordt nader den heer Sloet en, op de vraag van den heer van Bosse, zegt hij, dat dat verschil daaruit voortspruit, dat in der tijd de eigenaren Souvereiniteits-regten verkregen hebben; men heeft dit destijds onberaden gedaan; maar de eigenaren zijn nu eenmaal in het bezit daarvan en heffen hoogere landrente.

De heer VAN BOSSE zegt, dat dit bewijst, dat men op die onberaden stappen moet terug komen; hij brengt dit in verband met zijne opmerking, dat die landrente der particuliere landerijen veel meer kan opbrengen.

De heer MACKAY wijzigt ten derden male zijn amend.; achter het woord „aanslag,” voegt hij nu: „in de landrente.”

De heer VAN HOËVELL zegt, dat, daar de heer Rochussen de zaak zoo gewigtig geoordeeld heeft, dit juist het bewijs oplevert, dat wij nog niet op de hoogte zijn om uitspraak te doen; wie zal uitspraak doen bij de groote onzekerheid die nog heerscht. Wat het amend. van den heer Mackay aangaat, zegt Spr. dat, indien in het amend. ook bedoeld is, dat naderhand ook uitgemaakt zal worden of de heffing gemeentelijk of individueel zal plaats hebben, dat dan het geheele artikel niet noodig is. Want dat inmiddels de landrente op den tegenwoordigen voet zal blijven, is buiten kijf: waartoe dan het geheele voorschrift.

De heer BAUD erkent, dat er inderdaad eene afwijking van het beginsel in is, om alles wat voor wettelijke regeling vatbaar is, over te laten aan algemeene verordeningen; maar nu is de vraag: is er reden voor die afwijking en die vraag beantwoordt hij toestemmend.

De heer VAN HOËVELL vraagt voor de 3de maal het woord, De heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE verlangt deswege eene stemming. Met 36 tegen 13 wordt het gevraagd verlof verleend. *Tegen* de heeren Hoekwater, Baud, Wintgens, Oosting, Engelen, v. Akerlaken, v. Rappard, Bosscha, Dirks, Hengst, van der Oije, de Kempenaer en Sander.

De heer VAN HOËVELL heeft in zijne eerste rede niet gesproken over de landrente, omdat hij meende dat dit in dit reglement niet te huis behoorde, maar hij zal nu den heer Baud op eenige punten beantwoorden. Spr. toont aan, hoe in sommige plaatsen, waar de individuele omslag bestaat, de zware druk en de onbillijkheid zijn weggenomen, en die integendeel tot regtmatigheid en regtvaardigheid heeft geleid, en tegelijk eene groote bate aan de schatkist heeft opgeleverd. De heer Baud had gewezen op Cheribon en de aldaar in der tijd bestaan hebbende calamiteiten en die toegeschreven aan de kadastrale opnemingen. Spr. is nu verpligt te zeggen, dat de hongersnood was toe te schrijven aan eene rijst-pelmolen aldaar opgerigt, welks contract zóó was, dat dit zeer drukkend voor de bevolking was. De heer Baud zeide ook, dat hangende de onzekerheid de Regering maatregelen moet nemen. Spr. acht dit zeer goed; de Regering maar niet de Kamer behoeft te beslissen.

Ook de heer van Goltstein is tegen de beslissing bij *deze* wet, en wil dit overgelaten hebben aan eene algemeene verordening.

De MINISTER VAN KOLONIËN betoogt de noodzakelijkheid, om juist hier te bekrachtigen een beginsel, ofschoon de werking daarvan ook niet zeer goed bekend mogt zijn bij de Volksvertegenwoordiging. De regering verklaarde voor zich zeer goed op de hoogte te zijn van het onderwerp; en de Minister wees op de maatregelen, die bereids genomen waren, om tot eene kadastrale opneming te geraken. De landrente beschouwde de Min. als in naauw verband staande met het cultuurstelsel; men kon het eene niet missen bij het behoud van het andere; en de Min. kon niet inzien, welk bezwaar er in was, om hier te beslissen, dat er landrente volgens den gemeentelijken aanslag zou geheven worden. Overigens verwijst de Min. geheel naar de redevoeringen van de heeren Baud en Rochussen, en nam de Min. het amendement van den heer Mackay over.

De heer THORBECKE toont aan, dat het amend., nu overgenomen, niet overeenkomt met de meening van de heeren Baud en den Minister, omdat nu de landrente zal geregeld worden bij „algemeene verordening”, en dus ook kan geregeld worden bij de wet; en toch hadden beiden beweerd, dat zij door den Koning alleen behoorde vastgesteld te worden. Spr. is dus in twijfel en vraagt daarvan de oplossing. Tevens doet hij opmerken, dat nu de 2de alinea van 't art. niet meer slaat op de eerste, terwijl het ook niet rationeel is om te bepalen, dat de Koning een tijd zal bepalen, binnen welken „de Koning of de *wetgever*” de grondslagen zal vestigen.

De Minister verklaart, dat door de overneming van het amend. de bedbeling niet is geweest, om in den geest van het art. verandering te brengen. Derhalve wijzigt hij het art. op nieuw en wel in dier voege, dat de tweede zinsnede aldus zal luiden: „Binnen een door den Koning „te bepalen tijd worden de grondslagen voor dien aanslag „bij algemeene verordening vastgesteld.”

De heer MACKAY zegt nu, dat het bezwar nu blijft bestaan, en dat hij niet eene belasting kan bestendigen, die hij niet kent. Hij stelt dus op nieuw het amendement voor. — De heer SLOET wijzigt mede zijn amendem., in dier voege dat de door hem ingelaschte woorden eene andere plaats erlangen.

De heer VAN NISPEN acht het noodig om aan het art. nog eene wijziging te doen ondergaan opdat zoo als de regel in deze wet is aangenomen, geheel in 't midden werd gelaten, *wie* de algemeene verordening zou vaststellen, Spr. stelt bijgevolg voor, om 't art. aldus te doen lezen.

« De Gouv.-Gen. zorgt dat overal, waar de landrente geheven wordt volgens den gemeentelijken of dorpsaanslag, «daarmede voorloopig worde voortgegaan.»

„De grondslagen voor den aanslag in de landrente worden „bij algemeene verordening vastgesteld.”

„In het verslag bedoeld bij het 1ste lid van art. 60 der „Grondwet, wordt jaarlijks opgave gedaan van de maatregelen, naar aanleiding van dit art. genomen.”

De heer MACKAY trekt zijn amendement en dat van den heer van Nispen wordt met algemeene stemmen AANGENOMEN. De heer Sloet trekt nu mede zijn amend. in. Het art. zelf wordt zonder discussie aangenomen.

Art. 63 wordt, op voorstel van den heer ELOUT, door den Minister in dier voege aangevuld; dat de aanhef van het art. alsnu luiden zal aldus: « De Gouv.-Gen. moedigt „door alle middelen binnen zijn bereik den landbouw en „de nijverheid van bijzondere personen aan, en zorgt voor „het aanleggen enz.» De heer ROCHUSSEN verklaart zich tegen die aanvulling, want dat alsdan wel het stelsel van voorschotten op nieuw zou kunnen worden ingevoerd. Spr. stelt darom voor, nu te lezen: „moedigt door gepaste middelen landbouw en nijverheid aan.”

Na eene discussie, waaraan deel nemen de heeren Mackay, van Rappard, v. Hoëvell, (die aantoont, dat de Gouv.-Gen. even goed voorschotten kan aanmerken als *gepaste middelen* en dat daarom het voorstel niet baten zou), van Nispen, Rochussen (die nu nog voegt het woord „*handel*” bij zijn amend.), stelt nu de Minister voor, om het art. aldus te lezen, „De Gouv. Generaal moedigt landbouw en de nijverheid van bijzondere personen aan en zorgt, enz.”

De heer DE MAN vraagt nu, welke reden de Minister heeft, om *den handel* weg te laten? waarop deze op nieuw 't woord „handel” er in lascht. De Hr. v. NISPEN wil „bijzondere personen” weggelaten hebben, zoo ook de heer ROCHUSSEN, want dan zou hij zijn amend. intrekken; de heer v. RAPPARD stelt voor om 't art. aldus te lezen: „De Gouv.-Gen. moedigt den handel, den landbouw en nijverheid aan en zorgt, ook ter bevordering hiervan, voor het aanleggen enz.”

De heer ROCHUSSEN trekt zijn amend. in. — De heer SLOET meent juist, dat « bijzondere personen » moet behouden blijven, omdat de Gouv.-Gen. anders zou wanen, dat hij slechts gouvernem.-handel, nijverheid en landbouw zou behoeven aan te moedigen en niet die van particuliere personen. De heer ELOUT ondersteund dit gevoelen, waarna de discussiën gesloten worden.

Het amend. van den heer VAN RAPPARD wordt met 34 tegen 17 stemmen aangenomen.

TEGEN de heeren: Sloet, Reinders, Zijlker, van Akerlaken, van der Veen, Hugenholtz, Hengst, Westerhoff, Mackay, van Hoëvell, Sliecher, Elout, de Man, Ten Cate, Thorbecke, van Eck en Gevers.

Art. 63, zoo als het is gewijzigd, wordt alsnu aangenomen.

Art. 64 wordt aangenomen waarna de verdere discussien worden uitgesteld tot Maandag 11 ure.

's Gravenhage, 29 Julij.

Z. M. heeft benoemd voor het academiejaar 1854—1855 tot rector magnificus bij de hoogeschool te Groningen C. Star Numan.

Het *Handelsblad* meldt, dat door lord Clarendon, namens het Engelsche gouvernement, het *schip* en de *lading* van Kapitein van der Zee formeel van de Nederlandsche Regering zijn *opgeëischt*. Men voegt er bij, dat binnen acht dagen antwoord werd ingewacht

---

Volgens het *Reglement van Orde* der Tweede Kamer voert niemand *meer dan tweemalen* het woord over het zelfde onderwerp, ten ware de Kamer hiertoe verlof geve.

Eene bepaling in elk Reglement, als waarborg tegen onbescheidenheid onmisbaar, maar noodlottig, wanneer men vergeet dat levendigheid der woordenwisseling dikwerf, meer nog dan het uitspreken van uitvoerige adviezen, licht verspreidt en tot den aard en het wezen eener parlementaire discussie behoort. Dubbel noodlottig, wanneer men, gelijk in de behandeling van het Oost-Indisch Reglement, door telkens stemming over het al dan niet verlof-verleenen te verlangen, het eigenlijke *debat* onmogelijk maakt tusschen die weinige uitstekende specialiteiten wier repliek, en dupliek en tripliek, bij de beoordeeling van zoo moeijelijke en voor het Moederland zoowel als voor Indië zoo hoogst belangrijke vraagstukken, veeleer met aandrang moest worden begeerd. (*Nederlander.*)

Op het volgende artikel, te vinden in de *Utrechtsche Courant* van gisteren, vestigen wij de aandacht onzer lezers. Mogt later blijken, dat de briefschrijver goed is ingelicht geweest, en dat derhalve het instructie-bataillon uit Kampen zou verlegd worden, *omdat* in die stad een geestig blaadje wordt uitgegeven in den trant van *Punch*, *Charivari* of *Kladderadatsch* (!!) dan komen wij nader op eene zaak terug, die alsdan van algemeen belang begint te worden. Ziet hier het artikel van de *Utrechtsche Courant.*

„Dezer dagen plaatstet gij, naar aanleiding van eene mededeeling, u door mij gedaan, het volgende berigt: „wij vernemen uit eene *zekere* bron, dat er te 's Hage sprake is van eene verplaatsing van het instructie-bataillon van Kampen naar elders."

De *Kamper Courant* noemde dat berigt het „debiteren van een praatje" en vraagt: waar het voor het instructie-bataillon gezonder en waar de jonge lieden beter te vreden zouden zijn, en gewaagt verder van de goede localiteit voor dat bataillon. De *Kamper Courant* zou verstandiger hebben gehandeld als zij niet gesproken had van het „debiteren van een praatje" vóór zich, ten opzigte dezer zaak, geïnformeerd te hebben bij de autoriteiten te Kampen, die welligt dienaangaande nadere inlichtingen zouden kunnen geven. Deed zij dit niet, en wist ze niet van 't geen ik u schreef ('t geen ik echter zeer betwijfel), dan raad ik haar ten sterkste aan, dat nog te doen en komt ze daarna tot ander geloof, dan verwacht ik, dat ze zulks openlijk erkenne.

„Waar overigens het instructie-bataillon gezonder en beter tevreden, waar geschikter localiteit zou zijn dan te Kampen, is eene vraag, die de *Kamper Courant* ongeroepen opwerpt en die wel te beantwoorden is, zonder *haar* advies. Dit willen wij echter *aan den redacteur* dier Courant herinneren, dat er voor de jonge lieden van het instructie-bataillon *meer* noodig is, dan eene gezonde garnizoensplaats en goede localiteiten, — dat het vooral aan de zorg van Z. M. Gouvernement is gedemandeerd, om er voor te waken, dat in de stad, waar het instructie-bataillon garnizoen houdt, niets nadeelig werke *op den geest* der jeugdige krijgslieden.

„Wij blijven volhouden, dat er niet slechts sprake van de bewuste verplaatsing *geweest* is, maar *nog* is.

Omtrent de prijsverklaring van het hollandsche schip *de Wilmina* deelt de, gewoonlijk goed onderrigte Hamburgsche Correspondent van de *Indépendance Belge*, de volgende bijzonderheden mede:

„Ik heb u de tijding medegedeeld van het op nieuw „nemen van een hollandsch koopvaardijschip „*de Wilmina*", „uit Amsterdam met bestemming naar de neutrale Pruissische haven van Koningsberg. Dit vaartuig was beladen „met koffij-zakken en spoorweg-rails. Door den Engelschen „kruiser de „*Archer*" aangehouden, werd het schip naar de „Pruissische haven van Pillau gebragt en dáár genoodzaakt „om er zijne lading te lossen, waaronder de kruiser eene „zekere hoeveelheid zadels en lederen paarden-tuigen ontdekte. Ten gevolge daarvan werd het hollandsche schip „prijs verklaard, en werden de Hollandsche matrozen, gedwongen om hun vaartuig te verlaten en door Engelsche „zeelieden vervangen."

De *Arnhemsche Courant* meent dat, hetgeen onze correspondent te Arnhem gemeld heeft omtrent het voorgevallene met den timmermansbaas en aannemer O. (Zie ons N°. 365) „bijna geheel en al een verdichtsel" zou zijn. Terwijl wij de beantwoording van dit verwijt natuurlijk aan onzen correspondent moeten overlaten, deelen wij hier mede wat, volgens de *Arnh Ct.*, gebeurd zou zijn:

Een der knechts moet 's avonds den baas een geweer ter leen gevraagd hebben, — waarschijnlijk met het doel eenig wild te schieten, — en later tegen een zijner kameraden gezegd hebben, dat hij wel lust had op grooter wild (eene ree) te jagen. Dit moet O. gehoord hebben, die reeds te bed lag. Hij meende, dat hij met „dat groote wild" bedoeld werd en zocht onder het ledikant eene schuilplaats. — De aannemer had dien avond zijne knechts onthaald en allen waren wat vrolijk.

---

* Naar men verneemt zal H. M. de Koningin in de eerste dagen der volgende maand van het Loo naar de residentie terugkeeren.

---

* Naar men verneemt zal H. M. de Koningin-moeder tot de maand October of November a. s. op Soestdijk verblijven.

---

* Aanst. Maandag zal bij H. M. de Koningin-moeder op Soestdijk, de 10de verjaardag gevierd worden van den Erfgroothertog van Saxen-Weimar-Eisenach, thans gelogeerd op het Stedelijk Badhuis te Scheveningen.

---

* HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik zijn heden morgen met den eersten spoortrein uit de residentie naar Soestdijk vertrokken.

---

* In de residentie is aangekomen en aan het *Hôtel de Bellevue* afgestapt sir Thomas Armstrong, Hoofd-Officier in dienst van H. M. de Koningin van Engeland, komende van Londen.

---

* Donderdag morgen viel onverhoeds een aankomend meisje van den wal op het Spui, in het water. Het verkeerde reeds in zinkenden staat. Het was aan het beleid van den heer Leich, mr. Kamerbehanger, en aan een tot dusverre onbekend persoon, te danken, dat het meisje met veel moeite van eenen anders gewissen dood gered en aan de bezorgde ouders teruggegeven werd.

De *Staats-Courant* bevat een koninklijk besluit van 26 Julij jl., waarbij nieuwe bepalingen worden vastgesteld ten aanzien der opleiding van jongelingen tot adelborsten der 1ste klasse, aan boord van 's Konings schepen en vaartuigen van oorlog. Ingevolge dat belsuit heeft de Minister van Marine ter kennisse gebragt van de daarbij belanghebbenden, dat de verzoekschriften om plaatsing van jongelingen als Adelborsten bij de Marine op den in hovengemeld besluit bepaalden voet, uiterlijk op den 25sten Augustus aanstaande, aan het Departement van Marine moeten zijn ingezonden en dat ter aanvulling van 24 opengestelde plaatsen in de eerste dagen der maand September aanstaande in een der localen van genoemd Departement, de zich aangemeld hebbende Adspiranten voor de genoemde betrekking, door de daartoe bevoegde Commissie, nopens hunne kundigheden zullen worden geëxamineerd. Vooraf zal evenwel bij gemeld Departement een geneeskundig onderzoek der Adspiranten plaats hebben; zullende de zoodanigen, die als dan voor de zeedienst ongeschikt worden bevonden, niet tot gemeld Examen worden toegelaten.

De na te noemen stukken zullen bij de verzoekschriften moeten worden overgelegd, als: 1°. Eene acte van geboorte van den Adspirant; 2°. Een bewijs, dat hij is gevaccineerd, en 3o. Eene verklaring van het Gemeentebestuur zijner woonplaats, dat hij is Nederlander.

Omtrent den vreeselijken moord aan den Ringdijk, nabij Amsterdam, wordt per telegraaf aan het *Handelsblad* geseind, dat de vermoedelijke dader eergister te Londen gearresteerd werd, terwijl hij op het punt stond, om zich naar Amerika in te schepen. Hij had reeds een verhoor ondergaan, en zal heden andermaal verhoord worden. Men koesterde de verwachting, dat de Engelsche regering het verlof tot zijne uitlevering niet weigeren zal. — Met het *Handelsblad* zijn wij het overigens eens, dat hier alle lof toekomt aan de Londensche politie, terwijl de Nederlandsche politie, ook in deze belangrijke zaak, op nieuw heeft getoond, hoe slecht ze georganiseerd is, of met hoe weinig talent ze bestuurd wordt.

◁ **Leersum,** 27 Julij. Dezer dagen is hier een reeds bejaard man, kort na het verrigten van eenigen veldarbeid, ten gevolge der buitengewone warmte, overleden.

Correspondentie.

De aanbeveling, ons schijnbaar toegezonden uit Eindhoven (zijnde de brief van geenerlei postmerk voorzien) namens „Eenige vrijzinnige kiezers van Eindhoven," om zekeren advokaat te kiezen tot lid van de Tweede Kamer, in de plaats van het overleden lid, den heer van der Heijde, kan *niet* geplaatst worden.

Indien werkelijk te Eindhoven een Dr. van C., de onderteekenaar van den brief, bestaan mogt, dan vertrouwen wij, dat ZijnEd. nadere inlichtingen omtrent den aanbevolen kandidaat zal inwinnen, bijvb. te 's Hage en te Assen, om tot de overtuiging te komen dat die persoon — afgescheiden van alle politieke overwegingen — minder geschikt schijnt, om als „Volksvertegenwoordiger" op te treden.

Per Telegraaf.

Parijs, Zaturdag 29 Julij. De *Moniteur* bevat berigten uit Bayonne van den 28sten. Volgens deze hebben, te Madrid, de hoofden van den opstand eene deputatie gezonden naar de Koningin, haar uitnoodigende het Paleis te verlaten, terwijl zij haar een eerbiedigen ontvangst van wege de bevolking beloofden.

De hoop was gevestigd, dat door de ophanden komst der generaals O'Donnell en Espartero een einde zal komen aan den hagchelijken toestand en dat de arbeid hervat zal worden.

Weenen, Zaturdag 29 Julij. Uit Kroonstadt (Oostenrijk) wordt van den 11den gemeld, dat de aartshertog Albert en de generaal Hess eene revue over de Oostenrijksche troepen hebben gepasseerd. 110.000 Oostenrijkers zijn langs de grenzen van Transylvanie en in Ibraila gelegerd. De Franschen en Engelschen houden de drie mondingen van den Donau bezet.

Weenen, Vrijdag 28 Julij. De Keizer is heden naar Ischl vertrokken.

Er waren geruchten in omloop, dat de Russische generaal Andronikoff andermaal bij Ardaghan op de Turken onder Churchid-Pacha eene overwinning had behaald.

Konstantinopel: Woensdag 19 Julij. Van het tooneel des oorlogs in Azië zijn nog geen gunstige berigten ontvangen.

Te Smyrna zijn eenige ongeregeldheden voorgevallen, wegens de duurte van het graan.

Op de Fransche post-stoombooten en onder de Fransche troepen te Gallipoli heerscht de cholera zeer hevig.

Stettin, Vrijdag 27 Julij. De Zweedsche post-stoomboot *Nordstern* is van Stokholm alhier binnengekomen. In die stad had men tot den 25 niets vernomen aangaande de operatien der vereenigde vloten tegen de Aland-eilanden. Evenwel geloofde men dat zij reeds waren aangevangen. Vijf en twintig groote oorlogschepen waren gezien.

Londen, Zaturdag 29 Julij. Consols op ... Mexico 3 pct. $24\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 67, $\frac{1}{2}$; ... $6\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Ecuador $3\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Spanje 1 pct. $18\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; ... 37, $\frac{1}{2}$, $36\frac{3}{4}$, $37\frac{1}{4}$; dito Certific. $4\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; dito Pas... Russen $4\frac{1}{2}$ pct. $82\frac{1}{2}$, 83, $81\frac{1}{2}$, $82\frac{1}{2}$; dito 5 pct. $97\frac{1}{2}$, $98\frac{1}{2}$; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. $60\frac{1}{2}$, 61; dito 4 pct. 91, $\frac{1}{2}$; Sardinie 5 pct. $85\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, 85, 86.

Markt kalm maar vast.

Parijs, Zaturdag 29 Julij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 98; ... pct. 71.25; Spanje 3 pct. 33; dito 1 pct. $18\frac{1}{8}$.

Advertentien.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 29 Julij 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned.W.Schuld.	$2\frac{1}{2}$	59 $\frac{7}{16}$			
Dito Certificat. .	3	71 $\frac{3}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	99...
Dito Dito . .	4	88 $\frac{3}{4}$	Dito 1828/1829	5	99...
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	78...
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	48 $\frac{1}{2}$	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	18 $\frac{5}{8}$ $\frac{3}{16}$	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ^{6}/m.	3	33 $\frac{3}{16}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{1}{4}$			
Bew. Sp. Com.		4 $\frac{1}{8}$	Metalliek . . .	5	
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	
Portugal.			Dito letter B. .	5	
Londen nieuwe.	5	35 $\frac{5}{16}$ $\frac{3}{8}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	

Mexic., te Lond. 3 pct. $23\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, dito Onb...

De markt was heden wederom buitengewoon kalm ... den omzet als in de prijzen, alleenlijk in Oostenrijk... Met. was de stemming zeer flaauw.

FRANKFORT, Vrijdag 28 Julij. Metaliek 5 ... Spanje binn. 3 pct. $33\frac{13}{16}$; dito 1 pct. $18\frac{3}{16}$.

Londen, Zaturdag 29 Julij. Consols op t. ... N. 3 pct. $24\frac{1}{2}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 67; Ecuador ... Uitg. $6\frac{1}{4}$; Sardinie 5 pct. $85\frac{1}{4}$; Spanje buit. 3 ... 1 pct $18\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; dito Certific. $4\frac{1}{8}$; dito Passive ... pct. $82\frac{1}{2}$; dito 5 pct. 98; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. $60\frac{1}{2}$; dito ...

Stille beurs.

PARIJS, Vrijdag 28 Julij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 98... pct. 71.10; Sp. binn. 3 pct. $38\frac{3}{4}$; dito 1 pct. ...

WEENEN, Vrijdag 28 Julij. N. Metall. ... B. 96; Bankactien 12.56; Zilver $23\frac{3}{4}$; Wissel ...

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's ...